

НЕОБХІДНІСТЬ ПРОГНОЗУВАННЯ ШОСТОГО ТЕХНОЛОГІЧНОГО УКЛАДУ ЯК ЗАПОРУКА ФОРМУВАННЯ ВИПЕРЕДЖАЮЧОГО РОЗВИТКУ

У сучасному світі однією із найважливіших передумов планування будь-якої діяльності є прогнозування. Ці дві функції управління є нерозривними одна з одною. Так, для того, щоб бути лідером у своїй сфері не можна нехтувати засадами чіткого планування, а отже, і прогнозування майбутньої діяльності. Споглядаючи за окремими суб'єктами господарювання як за цілісною світовою спільнотою, можна побачити систему взаємопов'язаних елементів, що знаходяться у постійному русі, і як результат можна стверджувати про закономірності певних явищ. Враховуючи окремі взаємозалежності між елементами цієї системи, шляхом прогнозування можна з максимальною ймовірністю розкрити сутність найактуальніших тенденцій майбутнього.

Звертаючись до основ періодизації суспільного розвитку, які в свій час заклали М.Кондратьєв, слід зазначити, що на сьогоднішній день існує п'ять технологічних укладів, які відповідають п'яти довгим хвилям розвитку економіки. Кожна така хвиля або цикл мають певні етапи: депресія, пожвавлення, економічне зростання та спад. Аналіз темпів росту світового ВВП, які дещо уповільнились за останні десятиріччя і мали навіть від'ємні значення в період світової фінансової кризи свідчить про те, що на сьогодні п'ятий економічний цикл закінчується і світ знаходиться на порозі початку нового шостого циклу. Як свідчить аналіз літератури, саме в такі періоди починають активно з'являтися і комерціалізуватися радикальні інновації, і саме в такі періоди перші місця рейтингу світових лідерів можуть кардинально змінитись. Тому активна розробка базисних інновацій, які випереджають розвиток і є ядром нового шостого технологічного укладу, має бути головною метою діяльності вітчизняних підприємств і держави в цілому.

Однак, великою проблемою на шляху до випереджаючого розвитку є значне відставання економіки України за рівнем технологічних укладів від розвинутих країн світу. Аналіз останніх даних свідчить про те, що хоча на сьогодні основу економіки держави становить третій технологічний уклад, та все ж таки основні витрати направлені на інновації, що відповідають вже четвертому укладу, що є достатньо позитивною динамікою. Однак,

намагання нашої держави наздогнати розвинуті країни світу не має значного сенсу, адже прогрес не стоїть на місці і якщо сьогодні ми не прийнемо радикальних рішень, то вже завтра можемо займати в світових рейтингах перші місця з низу. Цей факт ще раз доводить про необхідність вибору стратегії випереджаючого науково-технічний прогрес розвитку і ефективна її реалізація. Факти свідчать, що практично всі лідери на ринку своїм успіхом завдячують відповідності останнім трендам та тенденціям в своїй галузі. При цьому відзначається необхідність ставити акцент не лише на вже визнані факти та оприлюднені чи популярні аспекти людської діяльності, а більш детально збирати інформацію та досліджувати ті, напрямки, котрі мають лише перші прояви в деяких трендах сьогодення. Одним з інноваційних інструментів, який досліджує тенденції та тренди є трендвотчінг. Окреслимо основні поняття, що використовуються в системі трендвотчінгу.

Трендвотчінг – (від англ. «trend» - загальний напрямок, тенденція, «watching» - спостереження») означає діяльність, що спрямована на спостереження за новими тенденціями.

Трендхантинг (кулхантинг) – (від англ. «trend» – загальний напрямок, тенденція; «cool» – чудовий, крутий; «hunting» – полювання) означає «полювання за тенденціями», «полювання за крутим». Термін передбачає збір інформації в середовищі потенційних споживачів і розглядається як один з інструментів трендвотчінгу.

Трендсеттінг – (від англ. «trend» – загальний напрямок, тенденція, «to set» – призначати, установлювати, визначати) – створення моди для заохочення споживання товарів та певних брендів, заохочення готовності наслідувати приклад інших людей — законодавців моди[1].

Слід зазначити, що вище наведені інструменти є лише частиною усієї сукупності методик, що забезпечують найбільш ймовірне прогнозування майбутнього, з метою його ефективного планування. Так, аналіз різних джерел дозволив визначити, які саме перспективні напрямки вже формують і будуть продовжувати формувати шостий технологічний уклад (рис. 1). Як видно з рис. 1 основу нового укладу умовно розподілено на два блоки: перший – це всі нові технології, матеріали і т.п., які виникли та продовжують виникати і активно розповсюджуватись та розвиватись; другий – це всі інновації, які безпосередньо пов'язані з людиною, її роллю і значенню в цьому світі. З всього цього можна зробити висновок, що для переходу на випереджаючий розвиток, в нашій країні має відбутись значна освітня реформа, яка дозволить сформувати нове покоління і новий більш розвинутий інтелект. Саме він і є джерелом та механізмом випереджаючого науково-технічного прогресу розвитку.

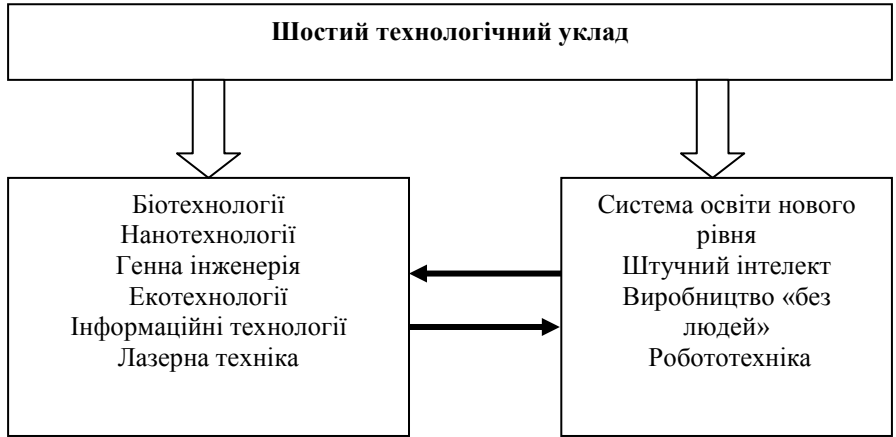

Рис. 1 Основа шостого технологічного укладу

Розглядаючи передумови формування шостого технологічного укладу, не можна не дійти висновку, що запорукою формування ефективних інноваційних технологій майбутнього є встановлення та застосування такої методичної бази, яка б враховувала низку елементів прогнозування майбутнього. Саме тому визначення закономірностей людської діяльності, що наберуть актуальності у подальшому є практично неможливим без чіткого розуміння необхідності проведення різноспрямованого дослідження та аналізу останніх трендів та тенденцій. Таким чином, прогнозування – необхідна умова побудови інноваційного шляху розвитку.

Література:

- 1) Ілляшенко Н.С. Трендвотчинг як інструмент визначення стратегічних напрямків розвитку / Н.С. Ілляшенко, А.С. Росохата // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2011. – №1. – С. 29-35.